

Ο Παπάμακρης (1873-1958) και η παπαδιά η Γιωρκού (1876-1960)

Ο παπαΧριστόδουλος, κατά κόσμον Νικόλαος, γιός του Βασίλη Παπαχριστόδουλου, της οικογένειας των Κοτζηδων, (ιδιοκτήτη αλευρόμυλου, ενετικής καταγωγής, ασπασθέντος την Ορθοδοξία) και της Τζουλιάννας, γεννήθηκε το 1873. Απόφοιτος του Σχολαρχείου. Δίδαξε τα ελληνικά γράμματα και τα θρησκευτικά στα παιδιά της ενορίας του, λέγεται μάλιστα ότι ξεκίνησε με μόνο δύο μαθητές και σε λίγα χρόνια οι μαθητές του ξεπέρασαν τους πενήντα.

Η τελετή της χειροτονίας του υπήρξε επεισοδιακή. Χοροστατούντος του Αρχιεπισκόπου στη διάρκεια της διαδικασίας για χειροτονία ιερέα στην ενορία, της Αγίας Μαρίας, το εκκλησίασμα χαρακτήρισε τον υποψήφιο ιερέα «ανάξιο» οπότε ο Αρχιεπίσκοπος έχοντας ιδίαν γνώσιν περί του χαρακτήρος και της δράσης του Νικόλαου τον πρότεινε ως υποψήφιο για το χρίσμα του ιερέως το δε εκκλησίασμα τον αποδέχθηκε ως «άξιο».

Παντρεύτηκε την Γεωργία, εγγονή του Παπαγιάννη τον οποίο έσφαξαν οι Τούρκοι μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό. Γεννημένη στην Βώνη τό 1876, «κοιλιόρφανη», αφού όταν γεννήθηκε ο πατέρας της είχε ήδη πεθάνει. «Κόρη ενάρετη, έξυπνη, φιλόδοξη, αρέσκετο στα λούσα, στα ακριβά φορέματα και στα ταξίδια. Είχε την ικανότητα να μαγειρεύει πικάντικα φαγητά, ετοίμαζε λιχουδιές της ώρας. Από πρόγονο σε πρόγονο, επελέγη, της μεταβιβάστηκε το μυστικό της παρασκευής φαρμάκων. Τα έχοντα με τα δερματικά νοσήματα ήσαν γνωστά σε όλην την νήσον». Μετά από προσωπική διάγνωση, η παπαδιά παρασκεύαζε για τον καθένα άρρωστο ξεχωριστά, το δικό του φάρμακο.

Ο Παπάμακρης και η Γιωρκού απέκτησαν από το γάμο τους δύο παιδιά:

Ιουλία (Λούλλα) +Αρτέμιος Λούκα. Παιδιά: Νίκος(+ΕύηΧατζηδημητρίου: Όμηρος και Ανδρέας) Λουκής(+Ξένια Ζωδιάτου: Αρτέμης και Χρήστος), Χρίστος(+Μάρω Καλαθά: Παναγιώτης, Ιουλία, Ελπίδα), Ανδρέας (+Μέτα Φιλιππαίου: Μαρία-Ανδρεανή) και Γεωργία.

Γιώρκος +Εστία . Παιδιά: Θέμις, (+Linete: Εστία, Antony, Nicholas, George). Ζωούλλα(+Χαράλαμπος Χωραΐτης - Τζιωρτζίνα, Νόβια), Νίκος (+Νίκη:Τζένη, Νάταλι, Μόνικα, Τζιώρτζης).

Ψηλός, επιβλητικός, σεβάσμιος ο παπαΧριστόδουλος. Καθισμένος στην σκιά μιας θεόρατης μεσιλιάς έξω από το σπίτι της μοναχοκόρης του στο δρόμο προς το σινεμά στο Σαράγειο της Κυθρέας, περνούσε τα τελευταία χρόνια της ζωής του ευχαριστώντας τον δημιουργό που τον αξίωσε να κάμει την παραμονή του στη γη ουσιαστική, γεμάτη προσφορά. Στο πήγαινε-έλα η παπαδιά, να τον νοιαστεί, να τον περιποιηθεί. Ευτυχημένες καθημερινές σκηνές, δυο ανθρώπων που κατάφεραν να γεράσουν μαζί και να αποδεχτούν ειρηνικά το τέλος...

Ο παπαΧριστόδουλος έφυγε σε ηλικία 85 χρόνων την πρώτη του Δεκέβρη του 1958 αφού πρώτα αποχαιρέτησε το αγαπημένο πρωτοεγγόνι του, το Νίκο, πολιτικό κρατούμενο τότε λόγω της δράσης του στον ένοπλο απελευθερωτικό αγώνα. Ο Νίκος σιδηροδέσιμος και με την συνοδεία ενόπλων Άγγλων στρατιωτών του απεύθυνε το ύστατο χαιρε, ενώ τα δύο άλλα εγγόνια του Χρίστος και Αντρέας βρίσκονταν στο εξωτερικό ως πολιτικοί εξόριστοι.

Δυό χρόνια μετά, στις 12 του Φεβράρη του 1960 «η γλυκιά γιαγιά της γειτονιάς μας», η πολύξερη η παπαδιά η Γιωρκού, κοιμήθηκε σε ηλικία 84 χρόνων...

Ανθή Πέτσα-Σαββίδου

Πληροφορίες: Γεωργία Αρτεμίου και Χρίστου Αρτεμίου «Η επόμενη μέρα –περιμένοντας τον ήλιο να φέξει. (σελ. 129)